OBČINA JESENICE
CESTA ŽELEZARJEV 6, JESENICE

STRATEGIJA ZA MLADE V OBČINI JESENICE ZA OBDOBJE 2019 – 2023

JESENICE, JUNIJ 2019

Kazalo:

1 UVOD ... 3
2 IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO STRATEGIJE ... 4
3 TEMELJNI DOKUMENTI NA PODROČJU MLADINSKE POLITIKE ... 5
3.1 ZAKONODAJNI IN STRATEŠKI OKVIR NA NACIONALNI RAVNI ... 5
3.2 VELJAVNI OBČINSKI PREDPISI S PODROČJA DELA Z MLADIMI ... 7
4 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV S PODROČJA MLADIH ... 8
5 POLOŽAJ MLADIH V OBČINI JESENICE ... 9
5.1 STATISTIČNI PODATKI, KI SE NANAŠAJO NA PODROČJE MLADIH V OBČINI JESENICE ... 9
5.2 ORGANIZACIJE, KI DELUJEJO NA PODROČJU MLADINE V OBČINI JESENICE ... 14
5.2.1 ORGANIZACIJE ZA MLADE V OBČINI JESENICE ... 14
5.2.2 MLADINSKE ORGANIZACIJE V OBČINI JESENICE ... 15
5.2.3 OSTALE ORGANIZACIJE ... 16
5.3 REALIZACIJA UKREPOV, SPREJETIH V STRATEGIJI ZA MLADE V OBČINI JESENICE ZA OBDOBJE 2014–2018 ... 17
6 KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČiNI JESENICE ZA OBDOBJE 2019 - 2023 ... 20
7 STRATEŠKI CILJI IN UKREPI ZA URESNIČEVANJE MLADINSKE POLITIKE ... 20
7.1 IZOBRAŽEVANJE ... 20
7.2 ZAPOSLOVANJE ... 22
7.3 STANOVANJSKE RAZMERE ... 24
7.4 MLADI IN DRUŽBA – INFORMIRANJE TER PARTICIPACIJA MLADIH V DEMOKRATIČNIH PROCESIH ... 25
7.5 MLADINSKO DELO IN MLADINSKO ORGANIZIRANJE ... 26
8 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE IZVAJANJA STRATEGIJE ... 30
9 ZAKLJUČEK ... 31
10 VIRI IN LITERATURA ... 32

PRILOGA 1 ... 33
PREGLED IZVAJANJA UKREPOV ZA OBDOBJE 2014–2018 ... 33

1 UVOD

Leta 2014 je Občina Jesenice (v nadaljevanju: Občina) sprejela prvo Strategijo za mlade v občini Jesenice za obdobje 2014–2018, ki se je izvajala na različnih področjih, pomembnih za mlade, in sicer na področju politike izobraževanja in zaposlovanja, stanovanjske politike, politike prostočasnih in družbeno-kulturnih dejavnosti ter na področju politike mladinskega dela in mladinskega organiziranja. Omenjena strategija se je izkazala kot pomemben dokument na področju razvoja mladinske politike, v okviru katere so se izvajali različni ukrepi in za katere so se v občinskem proračunu tudi zagotavljala sredstva (so)financiranja. Prizadevanja na tem področju potrjuje tudi prejem posebnega certifikata »Mladim prijazna občina«, ki ga je Občina Jesenice prejela za obdobje 2016–2020 in predstavlja priznanje za dosedanje dobro delo na področju mladinskih politik, hkrati pa spodbudo za dobro delo tudi v prihodnje.

Ker se je programsko obdobje v letu 2018 zaključilo, je Občina v mesecu marcu 2018 v sodelovanju z deležniki na področju mladinske dejavnosti pričela z aktivnostmi za pripravo lokalne strategije za mlade za naslednje programsko obdobje, to je za obdobje 2019–2023 (v nadaljevanju: strategija).

Strategijo na področju mladih in mladinske politike na lokalni ravni lahko opredelimo kot mehanizem oziroma instrument podpore mladinskega dela in mladinske politike (Vir: Tadej Lebič[1]:). Mladi v lokalnih skupnostih so pomemben del prebivalstva, saj pogosto z aktivnim udejstvovanjem, idejami, prodornostjo in razmišljanjem »izven okvirjev« predstavljajo gonilo razvoja. Pri tem pa še vedno veljajo nekatera načela, ki jih je že pred leti izpostavil A. Mrgole[2]:

- za udeležbo v programih se mladi odločajo sami,
- mladinsko delo mora izhajati iz razvojnih značilnosti, nazorov, motivov, izkušenj, predsodkov … konkretnih mladih v konkretnem prostoru,
- delo z mladimi je namenjeno mladim, ker so mladi (in ne, ker bi bili posebej etiketirani, npr. socialno izključeni, družbeno odklonski …).

Dejavno sodelovanje mladih pri odločitvah in dejavnostih na lokalni ravni je ključnega pomena, če hočemo zgraditi bolj demokratično, vključujočo in uspešno družbo. Bistvo udeležbe v družbi in aktivnega državljanstva je v tem, da imajo mladi možnost, prostor in podporo, da lahko sodelujejo pri odločanju in vplivajo na odločitve ter se vključujejo v različne dejavnosti in s tem prispevajo h graditvi boljše družbe.

[1] T. Lebič, str. 36
[2] A. Mrgole, str. 66

Namen strategije je vzpostaviti dolgoročno sistemsko podporno okolje za razvoj mladinskih politik in mladinske dejavnosti v občini Jesenice ter s tem zagotoviti pogoje za uspešno integracijo mladih v posamezne dele življenja lokalne skupnosti, predvsem pa spodbuditi čim hitrejše osamosvajanje mladih in njihovo aktivno družbeno participacijo v lokalnem okolju.

Osnovni **cilj** je oblikovati in izvajati ukrepe, ki bodo nudili oziroma zagotavljali podporno in privlačno okolje za mlade, v katerem bodo mladi prepoznali priložnost, da si lahko ustvarijo življenje in razvijejo svoje potenciale. Za dosego tega cilja si bo Občina v sodelovanju z različnimi deležniki prizadevala:

- spodbujati in sodelovati pri oblikovanju izobraževalnih programov z okoljem (predvsem v sodelovanju z lokalnim gospodarstvom),
- omogočati neformalno izobraževanje mladih,
- omogočati mladim dostop do prvih delovnih izkušenj preko študentskega dela v javnih zavodih in opravljanju praks v občinski upravi in javnih zavodih,
- spodbujati in omogočati pogoje za mladinsko delo in mladinsko organiziranje,
- spodbujati in omogočati participacijo mladih in
- sodelovati pri reševanju stanovanjskih vprašanj mladih in mladih družin.

2 IZHODIŠČA ZA PRIPRAVO STRATEGIJE

Občina je v sodelovanju z Mladinskim centrom Jesenice (v nadaljevanju: MCJ) in Mladinskim svetom Jesenice (v nadaljevanju: MSJ) pristopila k pripravi strategije, ki bo vsebinsko in finančno začrtala delovanja občine na področju mladih za obdobje 2019–2023. Z izhodišči za pripravo strategije se je najprej seznanila Delovna skupina za mladinska vprašanja (v nadaljevanju: delovna skupina), ki je bila leta 2015 imenovana s strani župana in predstavlja povezavo med mladimi in Občino. Na podlagi teh izhodišč je delovna komisija sprejela sklepe, ki so bili podlaga za izvedbo aktivnosti, ki jih prestavljamo v nadaljevanju.

MCJ in MSJ sta v mesecu maju in juniju 2018 izvedla anketo, v kateri so sodelovali mladi od 15. do vključno 29. leta starosti. Da bi zajeli čim večje število mladih in tako zagotoviti reprezentativen vzorec, smo za podporo in sodelovanje zaprosili tudi Gimnazijo Jesenice in Srednjo šolo Jesenice ter javne zavode in ostale organizacije (društva, nevladne organizacije …), ki vključujejo mlade te starostne skupine (bodisi, da izvajajo aktivnosti z mladimi ali za mlade). Mladim smo tako dali priložnost, da so predstavili svoja pričakovanja do lokalnega okolja, pogled na trenutno stanje in prihodnost mladih v okolju, kjer živijo. Podali so predloge in ideje, s katerimi bodo lahko prispevali k razvoju in večji vključenosti mladih v lokalno okolje.

Prav tako sta MCJ in MSJ mesecu septembru izvedla fokusno skupino, v okviru katere so mladi lahko izrazili svoja stališča, želje, predloge oziroma podali pobude na področju mladinskega dela oziroma dela z mladimi. Analizo rezultatov ankete in fokusne skupine sta predstavila v Katalogu želja, ki je priloga strategije.

Informacija o pripravi lokalne strategije in hkrati poziv k izpolnjevanju ankete sta bila objavljena na spletni strani Občine, MCJ in MSJ ter Facebook strani MCJ, MSJ, Kluba jeseniških študentov (KJŠ) in Občine z namenom, da bi se čim več mladih odločilo za aktivno sodelovanje v procesu oblikovanja strategije.

V proces priprave strategije smo tako vključili različne deležnike, saj je za dobro vsebinsko oblikovanje strategije in s tem sistemsko urejanje in izvajanje mladinske politike na lokalni ravni, potrebno vključiti čim več posameznikov in strokovnjakov z mladinskega področja, ki v okviru svojega dela zaznavajo potrebe mladih.
Pri tem je potrebno upoštevati oziroma zajeti več ciljnih/starostnih skupin, in sicer: osnovnošolce (15 let), mlajše srednješolce (16–17 let), starejše srednješolce (18–19 let) in študente oziroma starejše mladostnike (20–29 let), kar pomeni, da so tudi potrebe zelo specifične oziroma raznolike.

Pri nagovarjanju mladih oziroma pri oblikovanju ponudbe pa je nenazadnje potrebno upoštevati najbolj številčno skupino mladih , to pa so tisti mladi, ki se preprosto radi družijo, so ustvarjalni, razmišljajo o prihodnosti in jo želijo aktivno soustvarjati[3]. Za ustvarjanje boljše prihodnosti mladih v lokalni skupnosti so v Strategiji za mlade v občini Jesenice za obdobje 2019–2023 zbrani konkretni ukrepi in aktivnosti za uresničevanje strateških smernic, ki se neposredno ali posredno dotikajo mladih v občini Jesenice.

3 TEMELJNI DOKUMENTI NA PODROČJU MLADINSKE POLITIKE

3.1 ZAKONODAJNI IN STRATEŠKI OKVIR NA NACIONALNI RAVNI

Temeljni zakonodajni in strateški okvir, ki ureja področje mladinske politike v Republiki Sloveniji, predstavljajo Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. list RS, št. 42/10 in 21/18–ZNOrg), Zakon o mladinskih svetih (Ur. list RS, št. 70/00 in 42/10) ter Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2013–2022 (Ur. list RS, št. 90/13).

[3] A. Mrgole, str. 107 in 108

Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (v nadaljevanju: ZJIMS) določa pristojnosti samoupravnih lokalnih skupnosti za uresničevanje javnega interesa na področju mladinskega sektorja na lokalni ravni. Lokalna skupnost izvaja mladinsko politiko na lokalni ravni skladno z lastnimi interesi, potrebami, zmožnostmi in okoliščinami, kot so število in struktura prebivalcev, ekonomska moč ter prostorske in kadrovske zmogljivosti v mladinskem sektorju. Lokalna skupnost lahko uresničuje mladinsko politiko na lokalni ravni, tako da:

- sprejme lokalni program za mladino,
- ustanovi delovno ali posvetovalno telo za mladinska vprašanja,
- finančno podpira programe v mladinskem sektorju in
- izvaja druge ukrepe v mladinskem sektorju v skladu z zakonom.

Sredstva za uresničevanje javnega interesa na področju mladinskega sektorja na ravni lokalnih skupnosti se zagotavljajo iz proračuna lokalne skupnosti.

Zakon o mladinskih svetih ureja položaj, delovanje, dejavnost ter financiranje Mladinskega sveta Slovenije in mladinskih svetov lokalnih skupnosti. V mladinski svet lokalne skupnosti se združujejo mladinske organizacije, opredeljene v zakonu, ki ureja javni interes v mladinskem sektorju, ki imajo najmanj 90 odstotkov članstva v starosti do 29 let in 70 odstotkov članov vodstva v starosti od 15. do dopolnjenega 29. leta ter sedež v tej samoupravni lokalni skupnosti. Članice mladinskega sveta lokalne skupnosti, ki so hkrati združene v zvezo mladinskih organizacij na lokalni ravni, imajo lahko v mladinskem svetu lokalne skupnosti le skupnega predstavnika.

Združevanje v Mladinski svet Slovenije in mladinske svete lokalnih skupnosti temelji na načelih svobodnega združevanja, enakopravnosti in vzajemnega spoštovanja avtonomnosti vsake mladinske organizacije. Mladinski svet Slovenije in mladinski sveti lokalnih skupnosti zastopajo interese mladinskih organizacij, ki so v njih včlanjene.

Resolucijo o nacionalnem programu za mladino 2013–2022 (ReNPM) je Državni zbor RS sprejel oktobra 2013 in predstavlja temeljni programski dokument, ki opredeljuje prednostne naloge in ukrepe, ki so v javnem interesu v mladinskem sektorju. Pravno podlago za njegovo sprejetje je leta 2010 omogočil ZJIMS, temeljni cilj nacionalnega programa pa je zagotoviti usklajeno izvajanje enotnega in pregledno urejenega sistema medresorskih prioritet in ukrepov, ki naj izboljša razmere oziroma ponudi rešitve problemov na ključnih točkah, kot so jih identificirali raziskovalci v analizah in raziskavah ali pa so bili identificirani v javni razpravi. Značilnost nacionalnega programa za mladino je, da je to t. i. horizontalni program – združuje ukrepe s področij, ki so v pristojnosti različnih ministrstev, da bi tako ustvaril neko novo kakovost, zagotovil njihovo usklajenost in vidnost. Resolucija opredeljuje cilje in prioritete na naslednjih področjih:

- izobraževanje,
- zaposlovanje in podjetništvo,

- bivanjske razmere mladih,
- zdravje in dobro počutje,
- mladi in družba ter pomen mladinskega sektorja,
- kultura, ustvarjalnost, dediščina in mediji.

ReNPM 2013–2022 je sprejeta za obdobje devetih let, spremljajo pa jo izvedbeni načrti (sprejme jih Vlada RS), ki splošne cilje in usmeritve te resolucije po področjih uresničujejo s posebnimi ukrepi, katerih financiranje in izvajanje je mogoče urediti v proračunu za leti 2018 in 2019, v okviru evropskih strukturnih sredstev za finančno obdobje 2014–2020 ter s sistemskimi ukrepi, ki nimajo nujno tudi finančnih posledic.

3.2 VELJAVNI OBČINSKI PREDPISI S PODROČJA DELA Z MLADIMI

Odlok o ustanovitvi javnega zavoda "Zavod za šport Jesenice" (Ur. list RS, št. 26/2011 in spr.)

Občina Jesenice si v sodelovanju s posamezniki in različnimi zainteresiranimi skupinami že vrsto let prizadeva za oblikovanje podpornega okolja ter pogojev za izvajanje različnih ukrepov, ki so namenjeni mladim. Na podlagi takratnega Razvojnega programa za področje mladih, ki ga je Občinski svet občine Jesenice sprejel na svoji 16. redni seji dne 22. 4. 2004, je Občina Jesenice leta 2005 ustanovila Mladinski center Jesenice (MCJ), in sicer kot notranjo organizacijsko enoto Zavoda za šport Jesenice. Poleg delovanja na področju organiziranja in izvajanja mladinske dejavnosti v občini Jesenice je zavod prevzel tudi upravljanje objekta na naslovu Kejžarjeva 22, Jesenice, kjer ima MCJ svoj sedež, od ustanovitve dalje Občina zagotavlja tudi sredstva za njegovo delovanje ter za programe in projekte. Poleg zagotavljanja prostora za mlade pa je pomemben predvsem sistem ukrepov s področja mladinskih politik, ki se redno izvajajo in nadgrajujejo.

Odlok o dodeljevanju sredstev za otroške in mladinske projekte v občini Jesenice ter za projekte, ki so namenjeni mlajšim odraslim (Ur. list RS, št. 51/2014 in spr.)

Omenjeni Odlok predstavlja podlago za izvedbo preventivnih in mladinskih projektov ter projektov projektnega učenja za mlajše odrasle, ki jih izvajajo različne organizacije in se nanašajo na t. i. primarno preventivo (usmerjena na celotno populacijo mladih z namenom in ciljem aktivnega preživljanja prostega časa v obliki taborov, delavnic ipd.), sekundarno preventivo (usmerjena na določeno skupino mladih, ki so posebej ogroženi, s ciljem, da se s svetovanjem in reševanjem stisk in težav zmanjšajo učinki in posledice tveganih vedenj), na izvedbo mladinskih projektov (projektov, ki jih izvajajo mladi od njegovega začetka do formalnega zaključka z namenom spodbuditi aktivno participacijo mladih) ter na t. i. podporo projektnemu učenju za mlajše odrasle (PUM), ki je namenjeno mladim do 25 let, ki so izpadli iz rednega šolskega sistema. Na podlagi Odloka se dodelijo tudi sredstva za mlade od 15 do 29 let s stalnim bivališčem v občini Jesenice, ki aktivno delujejo v društvih in nevladnih organizacijah (mladi morajo opravljati različne

naloge, kot so izvedba in organizacija projektov in različnih dogodkov, ali pa aktivno delujejo pri izvajanju programa društva).

Odlok o dodeljevanju sredstev za izobraževanje v občini Jesenice (Ur. list RS, št. 84 / 2012 in sprem.)

Omenjeni Odlok predstavlja podlago za izvedbo sofinanciranja različnih oblik izobraževanja, in sicer:

A. Denarne pomoči za izredni študij, ki so namenjene fizičnim osebam s stalnim bivališčem v občini Jesenice, ki so zaposleni v javnem zavodu, ki ima sedež v občini Jesenice za pridobitev izobrazbe 1., 2. ali 3. bolonjske stopnje in je izobraževanje v interesu delodajalca.
B. Denarne pomoči za druge oblike izobraževanja in usposabljanja, ki so namenjene fizičnim osebam s stalnim bivališčem v občini Jesenice, ki so se udeležili tečaja, seminarja, tekmovanja v znanju, strokovne ekskurzije ali druge dopolnilne izobraževalne oblike in je bilo izobraževanje v interesu javnega zavoda, v katerem so zaposleni, ali pa je bilo izobraževanje povezano z njegovim izobraževanjem (če je vlagatelj učenec, dijak ali študent).
C. Denarne pomoči za redni in izredni študij 2. bolonjske stopnje, ki so namenjene študentom Fakultete za zdravstvo Angele Boškin, s stalnim prebivališčem v občini Jesenice, ki so vpisani v študij 2. bolonjske stopnje.

4 OPREDELITEV TEMELJNIH POJMOV S PODROČJA MLADIH

Posamezni izrazi, ki so opredeljeni v Zakonu o javnem interesu v mladinskem sektorju (ZJIMS), Ur. list RS; št. 42/10 in 21/18–ZNOrg, imajo naslednji pomen:

- **mladi** so mladostniki in mlade odrasle osebe obeh spolov, stari od 15. do dopolnjenega 29. leta;
- **mladinski sektor** so področja, kjer poteka proces oblikovanja in uresničevanja mladinskih politik in mladinsko delo in so opredeljena v 4. členu omenjenega zakona;
- **mladinsko delo** je organizirana in ciljno usmerjena oblika delovanja mladih in za mlade, v okviru katere mladi na podlagi lastnih prizadevanj prispevajo k lastnemu vključevanju v družbo, krepijo svoje kompetence ter prispevajo k razvoju skupnosti. Izvajanje različnih oblik mladinskega dela temelji na prostovoljnem sodelovanju mladih ne glede na njihove interesne, kulturne, nazorske ali politične usmeritve;

- **mladinska politika** je usklajen nabor ukrepov različnih sektorskih javnih politik z namenom spodbujanja in lajšanja integracije mladih v ekonomsko, kulturno in politično življenje skupnosti in ustreznih podpornih mehanizmov za razvoj mladinskega dela ter delovanja mladinskih organizacij, ki poteka v sodelovanju z avtonomnimi in demokratičnimi reprezentativnimi predstavniki mladinskih organizacij ter strokovnimi in drugimi organizacijami;
- **organizacija v mladinskem sektorju** je subjekt, ki deluje v mladinskem sektorju, in je organizirana kot mladinska organizacija ali organizacija za mlade ali mladinski svet;
- **mladinska organizacija** je avtonomno demokratično prostovoljno samostojno združenje mladih, ki s svojim delovanjem omogoča mladim pridobivanje načrtnih učnih izkušenj, oblikovanje in izražanje njihovih stališč ter izvajanje dejavnosti v skladu z njihovo interesno, kulturno, nazorsko ali politično usmeritvijo ter je organizirana kot samostojna pravna oseba, in sicer kot društvo ali zveza društev ali kot sestavni del druge pravne osebe, in sicer društva, zveze društev, sindikata ali politične stranke, s tem, da ji je v temeljnem aktu te pravne osebe zagotovljena avtonomija delovanja v mladinskem sektorju;
- **organizacija za mlade** je pravna oseba, ki izvaja programe za mlade, vendar ni mladinska organizacija, in je organizirana kot zavod, ustanova ali zadruga;
- **strukturirani dialog** je odprt, pregleden, dolgoročen, nenehen in sistematičen dialog med mladimi in nosilci oblasti na državni in lokalni ravni v mladinskem sektorju;
- **mladinska infrastruktura** je fizični prostor (zemljišče ali stavba oziroma del stavbe), namenjen predvsem mladim, za izvajanje mladinskega dela;
- **mladinski program** je skupek dejavnosti, ki ga izvaja mladinska organizacija, in poteka med vrstniki nepretrgoma skozi večji del leta ter vključuje večje število izvajalcev in aktivnih udeležencev;
- **program za mlade** je program ukrepov v mladinskem sektorju, ki ga izvajajo organizacije za mlade, z namenom zagotavljanja boljših pogojev za življenje, delovanje in organiziranost mladih ter poteka nepretrgano skozi večji del leta in vključuje večje število aktivnih udeležencev.

5 POLOŽAJ MLADIH V OBČINI JESENICE

5.1 STATISTIČNI PODATKI, KI SE NANAŠAJO NA PODROČJE MLADIH V OBČINI JESENICE

Iz podatkov Statističnega urada RS je bilo razvidno, da je bilo v občini Jesenice na dan 1. 1. 2018 2.987 mladih v starostni skupini od 15 do 29 let (v primerjavi z letom 2014, ko je bilo 3.531 mladih) oziroma 14,4 % celotnega prebivalstva v občini, kar je nekoliko nižje od povprečja, ki velja za

Slovenijo, ter nižje v primerjavi z letom 2014, ko so mladi v omenjeni starostni skupini predstavljali 16,57 odstotkov prebivalstva.

Glede na petletne starostne skupine največje število mladih spada v starostno skupino od 25 do 29 let in predstavlja 38,7 odstotkov vseh mladih, tako razmerje pa velja tudi za Slovenijo (kjer pa je delež nekoliko nižji in znaša 37,8 odstotkov).

Struktura po izbranih starostnih skupinah v primerjavi z Republiko Slovenijo je razvidna iz tabele v nadaljevanju.

Tabela: Prebivalstvo po izbranih starostnih skupinah v občini Jesenice v primerjavi z RS[4]

		Spol - SKUPAJ		Moški		Ženske	
		število, stanje na dan 1. 1. 2018	%	število, stanje na dan 1. 1. 2018	%	število, stanje na dan 1. 1. 2018	%
Jesenice	Starost - SKUPAJ	20.759	-	10.432	50,3	10.327	49,7
	Starost 15-29 let	2.987	14,4	1.576	7,6	1.411	6,8
	15-19 let	*913*	*4,4*	*504*	*2,4*	*409*	*2,0*
	20-24 let	*917*	*4,4*	*493*	*2,4*	*424*	*2,0*
	25-29 let	*1.157*	*5,6*	*579*	*2,8*	*578*	*2,8*
Slovenija	Starost - SKUPAJ	2.066.880	-	1.027.041	49,7	1.039.839	50,3
	Starost 15-29 let	312.030	15,1	161.771	7,8	150.259	7,3
	15-19 let	*93.057*	*4,5*	*48.170*	*2,3*	*44.887*	*2,2*
	20-24 let	*101.073*	*4,9*	*52.221*	*2,5*	*48.852*	*2,4*
	25-29 let	*117.900*	*5,7*	*61.380*	*3,0*	*56.520*	*2,7*

Na področju izobraževanja statistični podatki kažejo, da je bilo v šolskem letu 2017/2018 po občini stalnega prebivališča (podatek za občino Jesenice) 663 dijakov[5] medtem ko je bilo v šolskem letu 2013/2014 po občini stalnega prebivališča (podatek za občino Jesenice) 726 dijakov.

---

[4] SURS, SI-STAT https://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=05C4004S&ti=&path=../Database/Dem_soc/05_prebivalstvo/10_stevilo_preb/20_05C40_prebivalstvo_obcine/&lang=2

[5] SURS, SI-STAT https://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0953236S&ti=&path=../Database/Dem_soc/09_izobrazevanje/07_srednjesol_izobraz/01_09532_zac_sol_leta/&lang=2

V študijskem letu 2017/2018 je bilo v terciarno izobraževanje vključenih 558 mladih, medtem ko je bilo v terciarno izobraževanje v študijskem letu 2013/2014 vključenih 699 mladih[6].
Vključenost v vrste terciarnega izobraževanja v študijskem letu 2017/2018 je razvidno iz tabele v nadaljevanju.

Tabela: Študenti terciarnega izobraževanja po občini stalnega prebivališča in vrsti izobraževanja, podatki za občino Jesenice[7]

Vrsta terciarnega izobraževanja	**Število študentov v študijskem letu 2017/18**
Vrsta izobraževanja - SKUPAJ	558
Višje strokovno	115
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	-
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	176
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	142
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	-
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - enovito magistrsko	21
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - po končani 1. bolonjski stopnji	88
Specialistično	-
Magistrsko (prejšnje)	-
Doktorsko (prejšnje)	-
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	16

Število diplomantov terciarnega izobraževanja po vrsti izobraževanja in občini stalnega prebivališča je razvidno iz tabele na naslednji strani.

[6] SURS, SI-STAT https://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0955069S&ti=&path=../Database/Dem_soc/09_izobrazevanje/08_terciarno_izobraz/01_09550_vpisani_splosno/&lang=2

[7] SURS, SI-STAT https://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0955069S&ti=&path=../Database/Dem_soc/09_izobrazevanje/08_terciarno_izobraz/01_09550_vpisani_splosno/&lang=2

Tabela: Diplomanti terciarnega izobraževanja po vrsti izobraževanja in občini stalnega prebivališča, podatki za občino Jesenice v primerjavi z RS za izbrana obdobja[8]

	2014				2017			
	Število diplomantov		Število diplomantov na 1.000 prebivalcev		Število diplomantov		Število diplomantov na 1.000 prebivalcev	
	SLOVENIJA	Jesenice	SLOVENIJA	Jesenice	SLOVENIJA	Jesenice	SLOVENIJA	Jesenice
Vrsta izobraževanja - SKUPAJ	18.824	166	9,13	7,89	16.458	102	7,96	4,91
Višje strokovno	2.194	25	1,06	1,19	1.885	21	0,91	1,01
Visokošolsko strokovno (prejšnje)	943	5	0,46	0,24	-	-	-	-
Visokošolsko strokovno (1. bolonjska stopnja)	3.649	37	1,77	1,76	3.806	27	1,84	1,3
Visokošolsko univerzitetno (1. bolonjska stopnja)	5.416	49	2,63	2,33	5.104	26	2,47	1,25
Visokošolsko univerzitetno (prejšnje)	2.991	13	1,45	0,62	-	-	-	-
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - enovito magistrsko	182	1	0,09	0,05	711	1	0,34	0,05
Magistrsko (2. bolonjska stopnja) - po končani 1. bolonjski stopnji	2.431	25	1,18	1,19	4.438	22	2,15	1,06
Magisterij znanosti (prejšnji) in specializacija (prejšnja)	349	3	0,17	0,14	-	-	-	-
Doktorsko (prejšnje)	254	2	0,12	0,1	-	-	-	-
Doktorsko (3. bolonjska stopnja)	415	6	0,2	0,29	514	5	0,25	0,24

[8] SURS, SI-STAT

https://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0955469S&ti=&path=../Database/Dem_soc/09_izobrazevanje/08_terciarno_izobraz/02_09554_diplomanti_splosno/&lang=2

V povezavi s trgom dela je bilo po zadnjih podatkih Statističnega urada RS delovno aktivnih 1.275 mladih v starostni skupini od 15 do 29 let oziroma 15,3 odstotka, kar je nekoliko več v primerjavi s Slovenijo. Podrobnejši podatki so razvidni iz tabele v nadaljevanju.

Tabela: Delovno aktivni prebivalci po izbranih starostnih skupinah v občini Jesenice[9]

Delovno aktivno prebivalstvo	Število, stanje na mesec december 2016				Delež delovno aktivnega preb. 15-29 let glede na celoto
	SKUPAJ	*Starostna skupina 15-24 let*	*Starostna skupina 25-29 let*	skupaj 15-29 let	
Jesenice	8.320	*413*	*862*	1.275	15,3
Slovenija	824.485	*30.936*	*81.590*	112.526	13,6

Po podatkih Zavoda RS za zaposlovanje je v mesecu decembru 2018 znašala stopnja registrirane brezposelnosti v občini Jesenice 6,1, stopnja registrirane brezposelnosti v Republiki Sloveniji pa je znašala 8,1[10].

Prikaz stopnje registrirane brezposelnosti po izbranih starostnih skupinah je prikazana v tabeli v nadaljevanju.

Tabela: Stopnje registrirane brezposelnosti po občinah in starosti, december 2018[11]

Območje	Starostna skupina 15-24 let	Starostna skupina 25-29 let
Jesenice	9,8	4,7
Slovenija	14,3	9,5

[9] SURS, SI-STAT https://pxweb.stat.si/pxweb/Dialog/varval.asp?ma=0700995S&ti=&path=../Database/Dem_soc/07_trg_dela/90_arhivski_podatki/02_akt_preb_mes_arhiv/&lang=2

[10] ZZRS https://www.ess.gov.si/trg_dela/trg_dela_v_stevilkah/stopnja_registrirane_brezposelnosti

[11] ZZRS https://www.ess.gov.si/trg_dela/trg_dela_v_stevilkah/stopnja_registrirane_brezposelnosti

5.2 ORGANIZACIJE, KI DELUJEJO NA PODROČJU MLADINE V OBČINI JESENICE

Poleg organizacij, ki delujejo na nacionalni ravni, to je Mladinski svet Slovenije, Urad Republike Slovenije za mladino ter Mreža MaMa, so za območje občine Jesenice ključnega pomena lokalne organizacije ter tudi neformalne skupine mladih, kjer se združujejo mladi oziroma kjer mladi uresničujejo interese ter so na ta način povezani tudi z aktivnim (so)ustvarjanjem lokalnega družbenega dogajanja in razvoja.

5.2.1 ORGANIZACIJE ZA MLADE V OBČINI JESENICE

Mladinski center Jesenice je osrednja organizacija za mlade v občini Jesenice. Osnovni namen mladinskega centra je neformalna socializacija in vključevanje organizirane in neorganizirane mladine v lokalnem okolju v preventivne, neformalno-izobraževalne, prostovoljne, kulturne, socializacijske, prostočasne in druge animacijske aktivnosti kot tudi omogočanje raznovrstnih mladinskih iniciativ. V njem se izvajajo programi v mladinskem sektorju in mladinsko delo na lokalni ravni. Ima več različnih funkcij: preventivno, asociativno, servisno, informativno, izobraževalno in razvojno.

Društvo Žarek: Dnevni center: Naj mladih ne vzgaja ulica ter sprejemni center skupnosti Žarek

Program dnevnega centra je namenjen otrokom in mladim, ki si želijo podpore za zdrav način odraščanja, za razvoj pozitivnih vidikov osebnosti ter krepitev notranje moči za spoprijemanje z izzivi življenja in odraščanja. S ponudbo raznovrstnih individualnih in skupinskih oblik dela si društvo prizadeva odtegniti mlade negativnemu vplivu ulice in jih podpreti pri pozitivnih izbirah.

Dnevni center je za otroke in mlade odprt vsak dan med 13. in 19. uro. Prve tri ure so namenjene vzgojni učni pomoči, v tem času imajo mladi na voljo pomoč pri opravljanju šolskih obveznosti, učenju in domači nalogi. Od 15. ure do 17. ure je program namenjen mladim pod 15 let, od 17. do 19. ure pa mladim nad 15 let. V tem času potekajo druženja, igranje družabnih iger (Monopoly, Activity, karte, namizni tenis in nogomet, itd.), ustvarjalne in kuharske delavnice, filmski popoldnevi, razbremenilni pogovori itd. Da bi odgovorili na potrebe mladih tudi v širši lokalni skupnosti, pa enkrat tedensko delujejo tudi enote, in sicer na Koroški Beli, v Mojstrani, v Gorjah in na Bledu. V letu 2018 je bilo v program vključenih 413 uporabnikov. Program vodi strokovna vodja, v delo z mladimi pa sta že leta vključeni tudi laični delavki. V veliko pomoč pri delu z mladimi so tudi številni prostovoljci in študenti.

Poleg navedenega programa pa na Jesenicah, v prostorih društva Žarek, deluje tudi sprejemni center skupnosti Žarek, vsak torek popoldne (od 12. do 19. ure). Tam se lahko oglasijo mladi in starši, ki se srečujejo s problematiko zasvojenosti. Ob 17. uri deluje tudi tedenska skupina za svojce.

Ta del dejavnosti omogoča hitro prepoznavo zasvojenosti in predvsem iskanje rešitev. Tu delujeta strokovna delavka in predsednica društva. V letu 2018 je bilo vključenih 55 uporabnikov, od tega 19 odvisnikov, 36 svojcev, skupinsko delo je potekalo tudi s 4 odvisniki ter 11 svojci.

Zveza društev prijateljev mladine Jesenice

Zveza društev prijateljev mladine Jesenice (ZDPMJ) s svojim programom sledi svojemu poslanstvu, zapisanemu v Statutu ZDPMJ. S programi, projekti in raznovrstnimi aktivnostmi potrjuje svoje temeljne opredelitve organizacije kot nevladne, prostovoljne, nepridobitne in humanitarne organizacije, ki dela v dobrobit otrok, mladostnikov in družin. Prispeva k uveljavljanju otrokovih pravic, opredeljenih v Konvenciji o otrokovih pravicah, Ustavi RS, zakonih ter mednarodnih priporočilih in deklaracijah, ki zadevajo otroke, mladostnike in družne. Posebno pozornost namenja otrokom s posebnimi potrebami in otrokom iz socialno ogroženih družin, krepitvi prostovoljstva, pridobivanju mladih in starejših prostovoljcev, ki bodo s svojim delom prispevali k dvigu kakovosti prostega časa otrok in mladostnikov, neposrednim oblikam pomoči ter humanitarnimi oblikam vsem iz socialno izključenih skupin. Vztraja pri zagotavljanju ustreznejših zakonskih pogojev za ohranitev in širitev ugodnosti, ki naj bi jih imeli vsi otroci in mladostniki, za najboljše temeljne pogoje za varstvo, šolanje, zdravje in zaščito pred vsemi oblikami nasilja. Organizira poletno in zimsko letovanje otrok ob morju in v gorah, tako za vrtce, osnovne šole, srednje šole, šole s prilagojenim programom ter vzgojno-delovne centre. Z zbiranjem sredstev skuša mnogim otrokom omogočiti brezplačno letovanje tako v okviru programov Zveze prijateljem mladine Slovenije (ZPMS), kot s sodelovanjem z občinami Jesenice, Kranjska Gora in Žirovnica, ter z dobrodelnimi akcijami. ZDPMJ želi s pomočjo članstva in prostovoljcev iz vseh petih Društev prijateljev mladine nadaljevati z vsemi programi iz prejšnjih let.

5.2.2 MLADINSKE ORGANIZACIJE V OBČINI JESENICE

Mladinski svet Jesenice

Glavni cilj Mladinskega sveta je aktivirati in povezovati mlade na Jesenicah med seboj in z odločevalci, kar poteka preko:

- usklajevanja interesov sodelujočih članic, v katere so aktivno vključeni mladi;
- spodbujanja delovanja in ustanavljanja mladinskih organizacij in neorganiziranih skupin mladih;
- ohranjanja statusa posvetovalnega telesa za vsa vprašanja, ki zadevajo mlade in njihove organizacije v odnosu do lokalnih oblasti, ter izvajati vpliv na mladinsko politiko na Jesenicah;
- vlaganja pobud občinskemu svetu z namenom razvijanja mladinskega sektorja;
- organiziranja dogodkov in aktivnosti, ki pozitivno pripomorejo k aktivaciji mladih,
- razvijanja sodelovanja s sorodnimi organizacijami doma in po svetu.

V samem izvršnem odboru je 6 članov, za potrebe posameznih projektov pa se pridružijo še ostali prostovoljci (do 15). Projektov MSJ se udeležuje različno število ljudi (5-500), trudijo pa se, da bi z njihovim delovanjem pozitivno vplivali na življenje vseh (predvsem) mladih v občini.

Klub Jeseniških študentov Jesenice

Klub jeseniških študentov združuje dijake in študente z območja upravne enote Jesenice (Kranjska Gora, Jesenice, Žirovnica). Z raznimi projekti, dejavnostmi in dodatnimi izobraževanji želi svojim članom popestriti študij in jim približati aktivnosti, ki jih veselijo. Na ta način se trudi popestriti dogajanje v lokalnem okolju in pripomore, da se študentje med vikendom raje vrnejo domov, dijakom pa nudi priložnost, da postanejo bolj samostojni in se lažje vključujejo v aktivno mladinsko dogajanje. Da bi zajeli čim večjo populacijo študentov in dijakov pripravlja razne projekte na področjih športa, turizma in kulture.

5.2.3 OSTALE ORGANIZACIJE

Veliko mladih je aktivno vključenih tudi v druge organizacije, ki po osnovni dejavnosti spadajo pod druge resorje – šport, kulturo, gasilstvo, turizem, socialo itd.

Prav tako različne programe in možnosti ponuja tudi Večgeneracijski center Gorenjske (VGC) pri Ljudski univerzi Jesenice (LUJ), ki oblikuje in ponuja različne in kakovostne programe ter zagotavlja informacije o ponudbi v lokalnem okolju in hkrati skrbi za povezovanje javnih institucij, nevladnih organizacij, socialnih podjetij … v lokalnem okolju. Aktivnosti VGC so zasnovane tako, da so čim bolj pestre, zanimive, naravnane na pridobivanje uporabnih, kakovostnih, aktualnih spretnosti in znanj za potrebe dela in vsakdanjega življenja posameznikov.

Mladi so ena od ciljnih skupin projekta VGC, vključijo se lahko v različne aktivnosti zasnovane prav za mlade. Obenem pa na LUJ spodbujajo mlade k vključevanju v večgeneracijske aktivnosti, ki ciljajo na prenos znanj, spretnosti in vrednot med različnimi generacijami.

Še zlasti pa so mladi povabljeni, da se vključijo v organizirano prostovoljstvo. Aktivnost »PODARI URO – na dan, mesec ali leto« je namenjena tudi mladim, ki želijo starejšim, priseljencem, invalidom, osebam s posebnimi potrebami, mladim in otrokom, ki iz različnih razlogov živijo na robu družbe, pomagati premagovati ovire, s katerimi se srečujejo v vsakdanjem življenju.

Mladi prostovoljci lahko delujejo v različnih organizacijah, kot so Zavod Jelša Jesenice, Osnovna šola Poldeta Stražišarja Jesenice, Društvo upokojencev Jesenice, Dom upokojencev dr. Franceta Bergelja Jesenice, Ozara Jesenice, Društvo Žarek Jesenice, Varstveno delovni center Jesenice, Osnovna šola Prežihovega Voranca Jesenice, Mladinski center Jesenice, Osnovna šola Toneta Čufarja Jesenice idr. Skupaj z navedenimi organizacijami LUJ oblikuje nabor številnih, različnih

prostovoljskih aktivnosti. Mladi lahko sami izbirajo, kje in kako želijo delovati. Lahko npr. odigrajo partijo šaha s stanovalcem doma upokojencev, pomagajo mladostniku s posebnimi potrebami napisati nalogo, starejšega naučijo uporabljati e-pošto, priseljenki pomagajo pri učenju slovenščine …

Programe za mlade pa izvajajo tudi ostali javni zavodi oziroma organizacije na območju občine Jesenice, ki prav tako pomembno vplivajo oziroma sooblikujejo podporo ter razvoj mladinskega področja.

Nenazadnje pa se v lokalnem okolju razvijajo in obstajajo tudi neformalne skupine mladih, v katerih se združujejo mladi posamezniki skupnimi interesi (mlade, ki jih primarno povezuje interes za določeno dejavnost in nimajo širših organizacijskih prizadevanj).

5.3 REALIZACIJA UKREPOV, SPREJETIH V STRATEGIJI ZA MLADE V OBČINI JESENICE ZA OBDOBJE 2014–2018

V Strategiji za mlade v občini Jesenice za obdobje 2014–2018 smo v točki »III. Izvedbeni del« zapisali strateške cilje in ukrepe za uresničevanje mladinske politike. Analiza realizacije ukrepov predstavlja celovit pregled obstoječih mehanizmov in aktivnosti, ki se v občini Jesenice izvajajo z namenom izboljšanja položaja mladih, vključevanja mladih v vse dimenzije javnega življenja in zagotavljanja kakovostnega prehoda mladih iz otroštva v odraslost, hkrati pa kaže njihove prednosti in slabosti ter poskuša oceniti njihovo učinkovitost. Analiza realizacije ukrepov je namenjena celoviti seznanitvi s podatki o ukrepih na področjih izobraževanja, zaposlovanja, stanovanjske politike, mobilnosti, zdravja in prostega časa.

Uspešnost izvajanja ukrepov na posameznih področjih je bila različna, pregled le-teh ter kazalniki uspešnosti izvajanja ukrepov po posameznih področjih oziroma politikah v letih 2014–2018 so razvidni iz Priloge 1.

Na podlagi opravljene ankete med mladimi na splošno lahko ocenimo, da je poznavanje ukrepov, namenjenih mladim, med slednjimi precej slabo. Tako o ukrepih niso informirani ali pa ukrepi kot taki niso učinkoviti (povzeto po Katalogu želja). Pri nekaterih ukrepih se je izkazalo, da niso smiselni, ker jih s postavljenimi kazalci ni bilo mogoče preveriti oziroma izmeriti ali pa je bilo ugotovljeno, da je potrebno postaviti drugačne kazalce, s katerimi bo možno ugotavljati uspešnost in smiselnost zastavljenega ukrepa.

Odpravljanje pomanjkljivosti v ukrepih mladinske politike je ključnega pomena, saj omogoča popravo ukrepov, ki niso dosegli želenega učinka, oziroma oblikovanje novih, ki bodo bolj učinkovito pripomogli k izboljšanju položaja mladih v občini.

Največji izzivi se kažejo na področju stanovanjske politike, saj ukrepi na tem področju v preteklih štirih letih niso bili učinkoviti (delež anketiranih, ki še vedno živijo pri starših ali skrbnikih se je v

štirih letih povečal za 2 %), ter izzivi na področju zaposlovanja in usposabljanja. Rezultati ankete kažejo, da si 46 % mladih želi zaposlitve na Jesenicah, medtem ko 25 % tistih, ki se na Jesenicah ne bi zaposlili, zunaj Jesenic vidijo predvsem možnosti za službo, ki ustreza njihovi izobrazbi ali interesu, boljše možnosti za napredovanje ali bolj perspektivno delovno okolje (povzeto po Katalogu želja).

Glede na ugotovljena dejstva bi bilo smiselno razmišljati o pripravi analize, s pomočjo katere bi bilo mogoče ugotovili potrebe lokalnega gospodarstva po kadrih (katera so znanja in kompetence, ki so zanimiva za delodajalce in kateri so poklici, po katerih bodo podjetja povpraševala v naslednjih 10 do 15 letih). Vemo, da na trgu dela prihaja do ključnih sprememb in da se podjetja soočajo s pomanjkanjem ustrezno izobražene in usposobljene delovne sile, tako visoko kot poklicno izobraženih kadrov. V ta kontekst bi bilo nujno vključiti tudi izobraževalne institucije, ki bi svoje izobraževalne programe prilagodile potrebam v lokalnem gospodarstvu.

Velik napredek ocenjujemo na področju politike prostočasnih in kulturnih dejavnosti ter na področju mladinskega dela in mladinskega organiziranja, kjer je bila realizacija ukrepov zelo uspešna.

Na splošno pa ocenjujemo in lahko zaključimo, da je na mladinskem področju v obdobju 2014–2018 zaznan viden napredek na področju mladinske politike, ne glede na to, da nekateri ukrepi niso bili učinkoviti in da so največji izzivi še pred nami, vključno z zagotovitvijo prostorskih pogojev za mladinsko dejavnost. Uspešnost izvajanja ukrepov iz strategije v tem obdobju potrjuje tudi prejem posebnega certifikata »Mladim prijazna občina«, ki ga je Občini Jesenice leta 2016 za obdobje 2016–2020 podelil Inštitut RS za mladinsko politiko v sodelovanju s Skupnostjo občin Slovenije in pod častnim pokroviteljstvom predsednika Republike Slovenije. Certifikat Mladim prijazna občina je priznanje samoupravnim lokalnim skupnostim, ki uspešno izvajajo ukrepe s področja mladinskih politik. S pridobitvijo certifikata se občina, ki se je pri svojem delu na področju mladih sicer že izkazala za uspešno, zaveže, da bo področje mladih še naprej uspešno sistemsko urejala in nivo učinkovitosti v štiriletnem obdobju ohranila oziroma dvignila.

Tabela: Finančna sredstva v EUR, ki jih je Občina namenila za mladinsko dejavnost za obdobje 2014–2018[12]

Proračunska postavka / Leta		**2014**	**2015**	**2016**	**2017**	**2018**
Proračun Občine Jesenice		19.433.392,53 €	21.142.693,13 €	15.925.125,17 €	15.196.322,06 €	17.605.744,39 €
Delovanje Mladinskega centra Jesenice		118.097,64 €	109.349,67 €	111.731,46 €	101.471,37 €	96.399,36 €
Nakup, gradnja in inv. vzdrževanje prostorov za mladinsko dejavnost		3.000,00 €	958,86 €	0,00 €	2.335,71 €	0,00 €
Delovanje Mladinskega sveta Jesenice		2.000,00 €	5.000,00 €	5.000,00 €	5.000,00 €	5.000,00 €
Mladinsko letovišče		55.179,81 €	76.427,91 €	67.043,39 €	33.560,30 €	37.155,68 €
Preventivni projekti - sredstva dodeljena na podlagi javnega razpisa		7.736,09 €	7.628,68 €	12.513,57 €	12.997,90 €	12.875,58 €
Mladinski projekti - sredstva dodeljena na podlagi javnih razpisov	Mladinski projekti	12.007,00 €	8.000,00 €	8.622,98 €	9.629,99 €	10.000,00 €
	Projektno učenje za mlajše odrasle	4.007,00 €	4.007,00 €	4.000,00 €	4.000,00 €	4.000,00 €
	Mladinsko delo v društvih in nevladnih organizacijah	0,00 €	0,00 €	5.000,00 €	4.962,43 €	5.000,00 €
Kviz o zgodovini mesta Jesenice		1.821,04 €	1.311,80 €	1.755,50 €	1.757,50 €	1.142,61 €
Fakulteta za zdravstvo Angele Boškin		4.983,06 €	1.126,35 €	4.084,57 €	6.908,24 €	0,00 €
Študijske pomoči		432,00 €	2.127,93 €	2.188,74 €	878,57 €	535,12 €
Duštvo Žarek "Naj mladih ne vzgaja ulica"		9.500,00 €	9.500,00 €	9.500,00 €	9.500,00 €	9.500,00 €
Programi spodbujanja malega gospodarstva		19.397,99 €	18.824,46 €	33.304,52 €	28.100,00 €	28.100,00 €
Nagrade dijakom in študentom za uspehe v času šolanja		0,00 €	0,00 €	0,00 €	1.200,00 €	200,00 €
Delež sredstev za mlade		1,23	1,16	1,66	1,46	1,19

Opomba: Mladim so bila dodatno dodeljena sredstva iz naslova javnih del, subvencionirane cene vrtca pri mladih do 35 let in pri spodbujanju razvoja gospodarstva v občini Jesenice in niso zajeta v zgornji tabeli.

[12] Zaključni računi Občine Jesenice za leta 2014, 2015, 2016, 2017 in 2018

6 KLJUČNE USMERITVE RAZVOJA LOKALNE MLADINSKE POLITIKE V OBČINI JESENICE ZA OBDOBJE 2019 - 2023

Ključne usmeritve razvoja lokalne mladinske politike v občini Jesenice so:

1. z izobraževanjem in usposabljanjem, tako formalnim kot neformalnim, zagotoviti mladim boljše možnosti za vstop na trg dela,
2. na podlagi politike zaposlovanja omogočati mladim pridobivanje lastne ekonomske in socialne varnosti ter jim tako omogočiti pogoje za lažje osamosvajanje,
3. omogočati mladim participacijo pri zanje pomembnih javnih politikah (na vseh družbenih področjih) in vpliv na odločanje o le teh,
4. vključevanje mladih v strateško načrtovanje, vrednotenje in implementacijo mladinske politike na lokalni ravni,
5. z zagotovitvijo boljših lokacijskih in prostorskih pogojev podpreti in omogočiti nadaljnji razvoj mladinskega dela, mladinskih programov in programov za mlade ter s tem spodbuditi in omogočiti neprekinjeno aktivno udeležbo mladih posameznikov, neformalnih skupin in mladinskih organizacij na različnih področjih družbenega življenja in
6. sodelovanje pri reševanju stanovanjskih vprašanj mladih in mladih družin.

7 STRATEŠKI CILJI IN UKREPI ZA URESNIČEVANJE MLADINSKE POLITIKE

7.1 IZOBRAŽEVANJE

Izobraževanje je pogoj za zaposlovanje mladih, hkrati pa izobraževanje v duhu vseživljenjskega učenja (pridobivanja raznovrstnih kompetenc) omogoča boljšo prilagodljivost mladih pogosto nepredvidljivim razmeram na trgu delovne sile. Na ta način igra izobraževanje ključno vlogo pri osamosvajanju mladih, hkrati pa pospešuje njihov osebnostni razvoj in služi uresničevanju njihovih življenjskih ciljev ter učnih in raziskovalnih potencialov, njihove kreativnosti, inovativnosti in trajnostnega razvoja družbe. Poleg formalne izobrazbe postajajo vedno bolj pomembne neformalne izkušnje. Neformalno izobraževanje, usposabljanje in pridobivanje delovnih izkušenj je ključna sestavina življenja večine mladih, ki se sicer izobražujejo v formalnih izobraževalnih institucijah. Z neformalnimi delovnimi izkušnjami si mladi pridobijo najrazličnejše kompetence, ki prispevajo k njihovemu osebnemu razvoju, družbeni odgovornosti in aktivnemu državljanstvu in imajo velik pomen za razvoj delovnih sposobnosti in navad mladih. Občina si zato prizadeva in spodbuja, da se poleg pogojev za formalno izobraževanje, izvajajo tudi neformalne oblike

izobraževanja mladih, za katere mladih izkažejo interes oziroma pripomorejo k pridobivanju znanj, veščin in kompetenc v okviru neformalnih izobraževanj. Pomemben vir neformalnega izobraževanja predstavljajo mladinske in tudi ostale organizacije, kjer mladi lahko pridobijo izkušnje oziroma ključne kompetence.

Ukrep 1: Zagotavljanje denarnih pomoči za udeležbo na seminarjih, tečajih, tekmovanjih oziroma drugih izobraževalnih oblik in zagotavljanje študijski pomoči za izredni študij

Denarne pomoči za druge oblike izobraževanja in usposabljanja so namenjene fizičnim osebam s stalnim bivališčem v občini Jesenice, ki so se udeležile tečaja, seminarja, tekmovanja v znanju, strokovne ekskurzije ali druge dopolnilne izobraževalne oblike (za različne ciljne skupine).

Kazalnik: število prijavljenih mladih kandidatov od 15 do 29 let na javni razpis za dodelitev sredstev za izobraževanje po letih.

Ukrep 2: Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)

Program projektno učenje za mlajše odrasle (PUM) je javno veljaven program neformalnega izobraževanja, namenjen mladim v starosti od 15 do 25 let, ki so iz različnih razlogov opustili šolanje in so tako brez kakršne koli izobrazbe, na trgu dela pa zaradi pomanjkljivih izkušenj spadajo med težje zaposljive. Njihov socialni status je definiran tako z osipom kot tudi z brezposelnostjo. Temeljni cilj programa je pomagati mladim pri pridobivanju izkušenj in znanja, ki bi jim omogočili uspešnost pri nadaljevanju izobraževanja ali v izbrani poklicni karieri. Poleg tega cilja je bistveno tudi pridobivanje funkcionalnega znanja, ki razvija splošno izobraženost, razgledanost in prožnost mišljenja, pridobivanje pozitivnih izkušenj učenja, jasno razčlenjene poklicne želje ter razvijanje sposobnosti kritičnega in problemsko usmerjenega mišljenja.

Kazalnik: odstotek vključenih mlajših odraslih, s stalnim bivališčem v občini Jesenice, ki so uspešno zaključili projekt PUM v posameznem šolskem letu.

Ukrep 3: Spodbude za pridobivanje delovnih izkušenj v času formalnega izobraževanja

3.1.: Zagotavljanje opravljanja praks mladih v občinski upravi in javnih zavodih, katerih ustanoviteljica je Občina Jesenice

Dijaška in študijska praksa je namenjena praktičnemu usposabljanju tekom formalnega izobraževanja in predstavlja praktično nadgradnjo teoretičnemu predznanju, ki ga mladi dobijo v šolah in fakultetah. Izvedba ukrepa s strani občine omogoča opravljanje obvezne dijaške in študijske prakse v občinski upravi in v drugih javnih zavodih, katerih ustanoviteljica oziroma sofinancerka je Občina Jesenice. Praksa ne predstavlja redne oblike delovnega razmerja.

Kazalnik: število vključenih mladih, ki so uspešno opravili prakso v občinski upravi in javnih zavodih.

3.2.: Zagotavljanje študentskega dela v javnih zavodih, katerih ustanoviteljica je Občina Jesenice

Študentsko delo, kot ključni način pridobivanja prvih delovnih izkušenj v času izobraževanja, poleg pridobitve različnih kompetenc, pomeni tudi lažji nastop na trgu delovne sile.

Kazalnik: število vključenih mladih študentov v javnih zavodih po letih.

Ukrep 4: Zagotavljanje ustreznih pogojev za obstoj in razvoj visokošolskega izobraževanja (študij na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin)

Občina Jesenice, kot ustanoviteljica Fakultete za zdravstvo Angele Boškin (v nadaljevanju: FZAB), zagotavlja prostorske pogoje za izvajanje in razvoj visokošolske dejavnosti v občini Jesenice. FZAB izvaja dejavnosti, ki so usklajene z nacionalnim programom visokega šolstva in programom izobraževalnega, znanstveno-raziskovalnega ter mednarodnega dela, ter študijske programe na vseh bolonjskih stopnjah s področja zdravstva in družboslovja v povezavi z zdravstvom. Študijski programi fakultete, ki stalno nadgrajujejo oziroma oblikujejo novi, so mednarodno primerljivi in so odgovor na zdravstvene potrebe prebivalstva ter vključujejo sodobne pristope na področju zdravstvene obravnave in organiziranja zdravstvenega sistema. Temeljni cilj FZAB je med drugim tudi dolgoročno razvijati in nadgrajevati dejavnosti ter zagotavljati prepoznavnost fakultete po kakovostnem znanju diplomantov na vseh stopnjah študija in odlični zaposljivosti.

Kazalnik: Število izobraževalnih programov in zaposljivost diplomantov.

7.2 ZAPOSLOVANJE

Mladi v obdobje odraslosti vstopajo s pridobivanjem kompetenc in razvijanjem osebnostnih lastnosti, ki jim omogočajo samostojno življenje in delovanje. Prvi korak na tej poti je zaključek šolanja v okviru formalnega izobraževalnega sistema, kot naslednji korak pa je socialno in ekonomsko osamosvajanje, ki ju prinaša zaposlitev. Z delom se namreč posameznik ne samo preživlja, ampak tudi uresničuje svoje potenciale, razvija svojo osebnost in družbeno odgovornost. Zaradi pogosto oteženega prehoda v zaposlitev prihaja do ohromelosti pri osamosvajanju, kar drastično zaznamuje nadaljnje življenje posameznikov. Ustvarjanje okolja, ki mladim omogoča dostop do zaposlitve, je zato pomembna naloga, saj ustrezen prehod posameznika iz obdobja mladosti v obdobje odraslosti omogoča osebno dostojanstvo, polno avtonomijo in uresničevanje življenjskih ciljev.

Ukrep 1: Javni razpis za dodelitev sredstev pomoči za spodbujanje razvoja gospodarstva v občini Jesenice

Javni razpis predvideva sofinanciranje različnih vrst podjetniških investicij, inovacij in novih zaposlitev v podjetniškem sektorju, posamezni ukrepi javnega razpisa pa zajemajo subvencijo obrestne mere za naložbe v gospodarstvo, začetne investicije, inovacije, nove zaposlitve, izobraževanja, usposabljanja, sofinanciranje socialnega podjetništva in ostale aktivnosti, določene z javnim razpisom.

Kazalnik: število prijavljenih mladih kandidatov do 29 let na razpis za dodelitev pomoči za spodbujanje razvoja gospodarstva v občini Jesenice po letih.

Ukrep 2: Sofinanciranje programov javnih del

Aktivna politika zaposlovanja, za uresničevanje katere skrbi pristojno ministrstvo za delo oziroma kot eden najpomembnejših izvajalcev ukrepov Zavod RS za zaposlovanje (ZRSZ), vključuje sredstva za spodbujanje odpiranja novih delovnih mest s ciljem zaposlitve brezposelnih oseb preko programov javnih del na področjih, ki se financirajo iz občinskega proračuna (socialno-varstvenih, izobraževalnih, kulturnih, športnih …). Občina zagotavlja sredstva za programe javnih del, in sicer za aktiviranje brezposelnih oseb, njihovo socialno vključenost, ohranitev ali razvoj delovnih sposobnosti ter spodbujanje razvoja novih delovnih mest.

Kazalnik: število brezposelnih oseb od 15 do 29 let, ki se vključijo v programe javnih del po letih.

Ukrep 3: Podpora programom spodbujanja malega gospodarstva pri mladih, ki jih izvaja Razvojna agencija Zgornje Gorenjske

Na območju občine Jesenice pomembno nalogo na področju spodbujanja podjetništva opravlja tudi Razvojna agencija Zgornje Gorenjske (v nadaljevanju: RAGOR), saj je vrsto projektov in programov namenjenih izključno tistim mladim, ki se odločijo za pričetek odločijo za pričetek svoje poslovne poti z ustanovitvijo podjetja in v katerem bodo lahko uresničili svoje poslovne ideje, ki so jih predhodno udejanjalo kot hobi oziroma neko prostočasno dejavnost, ki pa se lahko ob ustrezni organizaciji izkaže kot lukrativna dejavnost. Tak projekt je projekt Ustvarjalni podjetnik, kjer se še neuveljavljenim umetnikom nudi pomoč pri prvem koraku na poti podjetništva.

Prvo spoznavanje pojma podjetništvo na zanimiv način pa RAGOR že vrsto let omogoča preko projekta Podjetniški krožki, ki se izvaja v osnovnih šolah (program se je kratko obdobje izvajal tudi v srednjih šolah). Učenci se tako v okviru krožka, ki se odvija kot interesna dejavnost, že v osnovni šoli spoznavajo z osnovnimi podjetniškimi pojmi, z različnimi metodami za delo v skupini in se učijo podjetnega ravnanja, vključno s sistematično obdelavo podjetniške ideje (izdelava »mini poslovnega načrta«).

Naslednji projekt, v katerega so izrecno vključeni mladi, pa je Coworking Plavž, katerega namen je, da se mladim izobraženim, kreativnim in inovativnim Jeseničanom ponudi oziroma omogoči

pogoje (poslovni prostor ter okolje) v domačem okolju. Tako bodo mladi lahko na sodoben način timskega delovanja, ki spodbuja odprto podjetniško kulturo in posameznikom omogoča izmenjavo misli in testiranje konceptov s pomočjo drugih oseb, s katerimi si delijo poslovni prostor, lahko podjetjem v občini in neposredni bližini ponudili svoje poslovne rešitve.
Kazalnik: število mladih v starosti od 15 do 29 let, ki se vključijo v programe oziroma projekte RAGOR.

Ukrep 4: Podpora programom s področja karierne orientacije
V okviru ukrepa se predvideva podpora aktivnostim, ki se nanašajo na pomoč mladim in tudi odraslim sprejemati odločitve o izobraževanju, poklicu in usposabljanju, in ki se nanaša na lokalno okolje. Tak dogodek predstavlja organizacija in izvedba Zaposlitvenega sejma, kjer se mladim, pa tudi drugim iskalcem zaposlitve, v okviru posebnega, celodnevnega dogodka, predstavi možnosti za izobraževanje ter zaposlitvene in karierne možnosti v jeseniškem lokalnem okolju. Na dogodku tako poteka predstavitev izobraževalnih programov in smeri (srednješolski, univerzitetni), lokalna podjetja in javni zavodi pa pripravijo zanimive interaktivne predstavitve.
Poleg tega je pomembna tudi podpora programom in projektom Ljudske univerze Jesenice, ki organizirajo in izvajajo aktivnosti s področja spodbujanja za razvoj temeljnih in poklicnih kompetenc ter ostale aktivnosti s področja prilagajanja trgu dela.
Kazalnik: izvedba enega zaposlitvenega sejma na leto, število udeleženih mladih, število udeleženih organizacij, ki se predstavijo, izvedeni planirani programi Ljudske univerze Jesenice.

7.3 STANOVANJSKE RAZMERE

Stanovanjska politika poleg zaposlovanja predstavlja najpomembnejše vprašanje, s katerim se soočajo mladi v Sloveniji in je ključnega pomena za njihovo osamosvojitev.
Za mlade in mlade družine so v okviru urejanja stanovanjske politike na območju občine Jesenice za nekoliko lažji dostop do (občinskih) stanovanj oziroma za uveljavitev reševanja stanovanjskih razmer predvidene določene prednosti oziroma ugodnosti.

Ukrep 1: Ugodnosti pri zaprosilu občinskih stanovanj za mlade in mlade družine
Občina Jesenice, na podlagi sprejete stanovanjske politike in okviru vsakokratnega Javnega razpisa za oddajo neprofitnih stanovanj v najem, ki se vodi v skladu s predpisi s področja oddaje neprofitnih stanovanj v najem, mlade in mlade družine ter družine z večjim številom otrok, obravnava kot prednostno kategorijo prosilcev, kar jih z dodatnim točkovanjem uvršča višje na prednostni listi prosilcev za neprofitna stanovanja, ki so v lasti občine in namenjena oddaji v najem.
Kazalnik: število dodeljenih stanovanj za mlade in mlade družine

Ukrep 2: Subvencionirana cena vrtca pri mladih družinah do 35 let

Občina Jesenice zagotavlja (dodatno) subvencijo cene vrtca, in sicer se pri izračunih za subvencionirano ceno vrtca pri mladih družinah upošteva stanovanjski kredit, ki ga mlade družine plačujejo za stanovanje, v katerem bivajo. Dodatna olajšava v obliki znižanega plačila vrtca za en plačilni razred se prizna mladim družinam, ki prvič rešujejo stanovanjski problem in so starši po odločbi za določitev pravice do otroškega dodatka pristojnega centra za socialno delo uvrščeni v 2. dohodkovni razred do vključno 6. dohodkovnega razreda.

Kazalnik: število dodeljenih subvencij za mlade družine.

7.4 MLADI IN DRUŽBA – INFORMIRANJE TER PARTICIPACIJA MLADIH V DEMOKRATIČNIH PROCESIH

Eden izmed pomembnejših ciljev tako lokalne skupnosti, kot tudi organizacij v mladinskem sektorju, je tudi spodbujanje participacije mladih. Pri tem predstavlja informiranje enega od najpomembnejših mehanizmov za zvišanje ter spodbujanje aktivne udeležbe ter vplivanje mladih na odločitve, ki zadevajo njihovo življenje.

Družbeno angažiranost in participacijo mladih lahko povečujemo tudi z boljšim sodelovanjem v organizacijah v mladinskem sektorju oziroma s sodelovanjem pri mladinskem delu. Pomembno pa je tudi sodelovanje mladih in Občine, ki se odvija preko vzpostavljenih formalnih ali neformalnih struktur (med formalnimi strukturami najdemo najpogosteje mladinske svete lokalnih skupnosti ter komisije za mladinska vprašanja, ki delujeta tudi na območju občine Jesenice).

Ukrep 1: Enotni spletni portal

Enotni spletni portal za mlade je osrednje in ažurno informacijsko mesto, kjer mladi in tudi ostali občani oziroma zainteresirani posamezniki na enem mestu dobijo informacije z različnih področij: objava športnih in kulturnih dogodkov, objava oglasov za delo s strani lokalnih podjetij, informacije organizacij glede ponudbe izobraževanj, oddaja dogodkov prek aplikacije ipd.

Kazalnik: vzpostavljen spletni portal.

Ukrep 2: Delovna skupina za mladinska vprašanja v občini Jesenice

Delovna skupina za mladinska vprašanja, ki je bila leta 2015 imenovana s strani župana, predstavlja pomembno povezavo med mladimi in Občino Jesenice. Naloge delovne skupine so celovita obravnava področja mladih v občini Jesenice, sprejemanje stališč in mnenj ter posredovanje predlogov županu in Občinskemu svetu občine Jesenice.

Kazalnik: število srečanj z mladimi, število obravnavanih in realiziranih pobud mladih.

Ukrep 3: Mladinski participativni proračun

Z ukrepom se bo Občina Jesenice pridružila mestom in občinam, ki že omogočajo prebivalcem sprejemati direktne odločitve o porabi dela občinskega proračuna. Mladinski participativni proračun Občine Jesenice bo omogočal mladim pri soodločanju o razdelitvi dela občinskega proračuna.

Kazalnik: število sodelujočih mladih v glasovalnem delu starih od 15 do 29 let in število realiziranih projektov.

7.5 MLADINSKO DELO IN MLADINSKO ORGANIZIRANJE

V okviru tega področja si prizadevamo vzpostaviti ustrezne pogoje za mladinsko delo in mladinsko organiziranje, predvsem v smislu podpiranja delovanja in razvoja organizacij mladinskega sektorja ter v prizadevanju za izgraditev mladinske infrastrukture. Organizacije mladinskega sektorja s svojim delovanjem in aktivnostmi pomembno prispevajo h kvaliteti življenja v okolju, v katerem delujejo, saj prinašajo nove ideje, krepijo medkulturno in medgeneracijsko solidarnost, dajejo pobude za spremembe in bogatijo ponudbo prostočasnih aktivnosti. S tem se krepijo izkušnje, solidarnost ter kohezivnost med mladimi, hkrati pa se razvija tudi odgovornost do skupnosti.

Poleg formalne organizacijske oblike v lokalnem okolju, ki zagotavlja okvir za izvajanje in vodenje mladinskih programov oziroma aktivnosti in na ta način služi interesom mladih, pa je pomembno, da dejavnosti v največji možni meri sami izvajajo samo mladi. To prispeva k njihovi večji motiviranosti pa tudi k večji odgovornosti do programa, ki ga sami oblikujejo, praviloma pa tako delo temelji tudi na veliki meri prostovoljnega dela in lastnega angažiranja, kar predstavlja pomemben temelj razvoja odnosa do družbe oziroma do lokalnega okolja.

Ukrep 1: Sofinanciranje delovanja Mladinskega centra Jesenice

Ukrep obsega podporo delovanju javnega zavoda Zavoda za šport Jesenice - organizacijske enote Mladinski center Jesenice (MCJ). Namenjen je spodbujanju participacije mladih, spodbujanju aktivnega preživljanja prostega časa, spodbujanju neformalnega učenja, prostovoljstva in omogočanje aktivnega državljanstva, spodbujanju inovativnosti in kulturne ustvarjalnosti mladih, uveljavljanju večkulturne vzgoje in spodbujanju integracije mladih skozi boljše poznavanje položaja in vloge mladih v družbi. Cilj ukrepa je zagotavljanje pogojev (kadrovskih, prostorskih, finančnih) za delovanje mladinskega centra v občini, ki v obliki priprave in izvedbe vrste programov in projektov za mlade ter skupaj z mladimi predstavlja pomembno organizacijo, ki služi njihovim interesom. Hkrati MCJ mladim nudi tudi infrastrukturo - prostor za druženje in razvijanje svojih interesov.

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti Mladinskega centra Jesenice in število izvedenih programov oziroma projektov, ki se določijo z letnim programom MCJ.

Ukrep 2: Sofinanciranje delovanja Mladinskega sveta Jesenice

Ukrep predvideva podporo delovanju lokalnega mladinskega sveta, ki zagotavlja izvajanje nalog na področju mladinske politike, ki se nanašajo predvsem za avtonomijo mladih in njihovo vključevanje v lokalno samoupravo – lokalno politiko in sodeluje pri upravljanju javnih zadev v jeseniški družbi. Ukrep vključuje tudi podporo posameznim drugim programov in projektom MSJ, ki jih dogovorita lokalna skupnost in MSJ v obliki posebnega programu, ki se nanaša na posamezno leto.

Kazalnik: število izvedenih nalog, programov oziroma projektov na področju mladinske politike, ki se določijo z letnim programom dela MSJ.

Ukrep 3: Sofinanciranje mladinskih projektov in programov ter programov in projektov za mlade

Ukrep je namenjen spodbujanju dela z mladimi in mladinskega dela in vključuje sofinanciranje preventivnih projektov na področju dela z mladimi (otroki in mladostniki), ki je razdeljeno na primarno preventivo (usmerjena na celotno populacijo mladih z namenom in ciljem aktivnega preživljanja prostega časa v obliki taborov, srečanj, združenj, delavnic, izobraževanja in ostalih aktivnosti, ki dokažejo vsebinsko učinkovitost) ter sekundarno preventivo (usmerjena na določeno skupino mladih, ki so posebej ogroženi, s ciljem, da se s svetovanjem in reševanjem stisk in težav zmanjšajo učinki in posledice tveganih vedenj).

Predvideva se tudi podpora programom, ki mladim preko prostovoljstva in udejstvovanja na različnih družbenih področjih, omogoča njihov razvoj in osebno rast ter združuje in nadgrajuje njihove obšolske dejavnosti.

Pomembno vlogo ima tudi sofinanciranje in izvedba posebnih socialno-varstvenih programov za mlade, verificiranih s strani pristojne zbornice in ki ga izvajajo organizacije, ki delujejo v javnem interesu na področju socialnega varstva. Tak program izvaja Društvo za delo z mladimi v stiski Žarek - program »Dnevni center: Naj mladih ne vzgaja ulica«, katerega namen je opolnomočenje otrok in mladine, starih od 7 do 25 let, jim stati ob strani in jim pomagati, da bi odrasli v odgovorne, zdrave in ustvarjalne osebe. Osnovni cilji programa so usklajeni z drugimi mladinskimi programi v sodelovanju z Inštitutom RS za socialno varstvo. Mladim študentom prostovoljcem je v okviru programa omogočeno tudi prostovoljno delo in opravljanje prakse ter tako pridobivanje izkušenj in delitev znanja otrokom in mladostnikom.

Za določene ranljive skupine mladih se predvideva tudi spodbujanje izvajanja posebnih programov s področja zdravljenja zasvojenosti , ki jih podpira lokalna skupnost in ki jih izvajajo posebne strokovne organizacije s tega področja.

V okviru ukrepa se predvideva tudi sofinanciranje mladinskih projektov, s katerimi želimo spodbuditi aktivno participacijo mladih, omogočiti kakovostnejše mladinsko delo in podpreti izvedbo programov, ki jih izvajajo mladi in zajemajo tiste vsebinske aktivnosti, ki mlade usposabljajo za aktivno družbeno delovanje ter prispevajo k osebnemu razvoju ustvarjalnih posameznikov in celotnega mladinskega dela.

V okviru ukrepa se predvidi tudi zagotavljanje pogojev za organizacijo in izvedbo tekmovanja osnovnih in srednjih šol v znanju o zgodovini mesta Jesenice, ki ga organizira Občina Jesenice v sodelovanju z Gornjesavskim muzejem Jesenice, Zavodom za šport Jesenice – Mladinskim centrom Jesenice, Gledališčem Toneta Čufarja Jesenice ter šolami (OŠ Koroška Bela, OŠ Poldeta Stražišarja Jesenice, OŠ Prežihovega Voranca Jesenice, OŠ Toneta Čufarja Jesenice, Gimnazija Jesenice ter Srednja šola Jesenice) in s katerim spodbujamo k pridobivanju dodatnega znanja in spoznanj z različnih področij, ki se nanašajo na Jesenice. S tem pa tudi prispevamo k približevanju lokalnega okolja mladim ter k spodbujanju aktivnega državljanstva.

Kazalnik: število izvedenih programov in projektov, število udeleženih uporabnikov programa, število mladih, ki so opravili prostovoljno delo in prakso.

Ukrep 4: Sofinanciranje mladinskega dela v društvih in nevladnih organizacijah

Sredstva so namenjena mladim od 15 do 29 let s stalnim bivališčem v občini Jesenice. Mladi morajo opravljati naloge (priprava projektnih predlogov, organizacija in izvedba projektov in različnih dogodkov, aktivno izvajanje programa društva v smislu organizacijske, tehnične, operativne in druge podpore) v društvih ali nevladnih organizacijah, ki imajo sedež v občini Jesenice in ki delujejo na območju občine Jesenice.

Kazalnik: število mladih po letih, ki so bili nagrajeni za svoje aktivno delo v društvih in nevladnih organizacijah.

Ukrep 5: Podelitev priznanj župana občine Jesenice za uspehe v času šolanja

V okviru ukrepa se zagotavlja oziroma izvaja dodelitev priznanj in nagrad odličnim dijakom srednjih šol, ki so dosegli izjemen uspeh na maturi, in odličnim študentom, ki so zaključili študij s povprečno oceno vseh letnikov študija in diplomske naloge 9,5–10.

Kazalnik: število jeseniških dijakov, ki so dosegli izjemen uspeh na maturi, in število jeseniških študentov, ki so zaključili študij s povprečno oceno vseh letnikov študija in diplomske naloge 9,5–10.

Ukrep 6: Zagotavljanje infrastrukture za mladinsko delo in mlade

V okviru ukrepa se izvedejo različne aktivnosti v zvezi z zagotavljanjem in izboljšanjem prostorskih pogojev in opreme za mladinsko delo in mlade (preučitev možnosti za novo lokacijo za celotno

mladinsko dejavnost, izdelava ustrezne investicijske dokumentacije, pridobitev sofinanciranja, izvajanje nadaljnjih postopkov urejanja mladinske infrastrukture).
Ukrep vključuje tudi ostale investicijske projekte s tega področja – vlaganja v otroško letovišče Pineta Novigrad ter proučitev možnosti za ureditev hostla v obliki sodelovanja z zasebnim sektorjem.
Kazalnik: število izvedenih investicij (investicijskega vzdrževanja) oziroma obnovljena mladinska infrastruktura (v m2).

Ukrep 7: Program spodbujanja oziroma usposabljanja za mladinske delavce
Aktivnosti v okviru tega programa bi se izvajale za mlade, ki si želijo pridobiti nova znanja in kompetence s področja mladinskega dela. Predvidena je izvedba programov spoznavanja mladinskega dela - usposabljanje za delo v mladinskem sektorju ter praktično delo v mladinskem centru. Program bi se predvidoma prilagajal željam in potrebam udeležencev, bi pa zajemal osnove mladinskega dela, delo s skupino, komunikacijo in reševanje konfliktnih situacij, javno nastopanje, metode dela v skupini, načrtovanje projektov in programov ..., s čimer bi spodbudili tudi razvijanje svojstvenih orodij, mehanizmov in strategij za samostojno delo z mladimi.
V okviru tega ukrepa bi spodbujali mlade, da postanejo dejavni in odgovorni državljani, sposobni prispevati k razvoju in dobrobiti družbe (državljanska vzgoja).
Kazalnik: število izvedenih aktivnosti.

Ukrep 8: Mladinsko ulično delo
Namen mladinskega uličnega dela je razvijati takšne aktivnosti na ulici, ki popestrijo in obogatijo mladostnikov vsakdanjik, tudi s potrebnimi življenjskimi informacijami, dialogom, druženjem, posluhom, podporo in nasveti na njihovi življenjski poti.
Mladinsko ulično delo bi potekalo v sodelovanju s prostovoljci, izvajalo pa bi se na različnih lokacijah v občini – trgi, športna igrišča oziroma površine (območja), kjer se mladi največ zadržujejo. V okviru tega ukrepa bi se izvajale aktivnosti predvidoma enkrat tedensko v obliki druženja ob športno-zabavnih igrah ter hkratnega informiranja o možnostih, ki jih ponuja mladinski center, mladinski svet, klub študentov ...
Kazalnik: število izvedenih aktivnosti.

8 URESNIČEVANJE IN SPREMLJANJE IZVAJANJA STRATEGIJE

Strategijo za mlade v občini Jesenice za obdobje 2019–2023 sprejme Občinski svet občine Jesenice, za njeno izvajanje pa je odgovorna Občina Jesenice. Uresničevanje oziroma t. i. letni izvedbeni načrt strategije predstavlja proračun občine Jesenice za posamezno leto, kjer se, v okviru zmožnosti, tudi zagotovijo finančna sredstva za izvajanje ukrepov oziroma različnih aktivnosti v okviru posameznega ukrepa.

Da bi bila strategija učinkovita in bi v polnosti dosegala svoje cilje, ob tem pa upoštevala lastne usmeritve in smernice, je treba vzpostaviti in razviti ustrezne institucionalno-sistemske mehanizme za njeno spremljanje in evalvacijo, ki bodo zagotavljali relevantne povratne informacije o njegovi uspešnosti oziroma neuspešnosti. Izvajanje ukrepov spremlja Komisija za mladinska vprašanja v občini Jesenice, poročilo o izvajanju njenih ukrepov pa bo razvidno iz letnih zaključnih računov občine.

9 ZAKLJUČEK

Z izvedbo predlaganih ukrepov bo Občina Jesenice skupaj z nosilci mladinske politike in ostalimi pomembnimi deležniki in strokovnjaki z mladinskega področja, ki v okviru svojega dela zaznavajo potrebe oziroma problematiko mladih, spodbujala razvoj mladinskega dela ter na ta način prispevala k uresničevanju javnega interesa na področju mladih v občini Jesenice. Povezanost mladih pa je nenazadnje tudi zagotovilo za kasnejšo povezanost med ljudmi v samem lokalnem okolju.

Pripravili:
Občina Jesenice – Delovna skupina za mladinska vprašanja v občini Jesenice
Mladinski center Jesenice
Mladinski svet Jesenice
Klub jeseniških študentov

10 VIRI IN LITERATURA

1) Albert Mrgole, Kam z mularijo? Načela kakovosti neformalnega dela z mladimi. Ministrstvo za šolstvo, znanost in šport – Urad RS za mladino, Založba Aristej, Maribor 2003
2) Tadej Lebič, Kako pripraviti lokalno strategijo na področju mladih in mladinske politike, Celjski mladinski center, javni zavod za mladinsko kulturo, izobraževanje, informiranje in šport, Celje 2011
3) Zakon o javnem interesu v mladinskem sektorju (Ur. list RS, št. 42/10 in 21/18 – ZNOrg)
4) Zakon o mladinskih svetih (Ur. list RS, št. 70/00 in 42/10)
5) Resolucija o nacionalnem programu za mladino 2013-2022 (Uradni list RS, št. 90/13)
6) Izvedbeni načrt Resolucije o nacionalnem programu za mladino 2013–2022 za leti 2018 in 2019 (sprejet na 250. dopisni seji Vlade RS dne 6. 6. 2018)
7) Inštitut za mladinsko politiko, http://www.mladi-in-obcina.si/o-nas/
8) Vloga Občine Jesenice na javni poziv za pridobitev certifikata Mladim prijazna občina, Utemeljitev predloga, Občina Jesenice, 5. 9. 2016
9) Poročilo Občine Jesenice o ohranjanju nivoja ukrepov s področja lokalnih mladinskih politik, Certifikat mladim prijazna občina 2016–2020, Občina Jesenice, 6. 7. 2018
10) Zaključni računi občine Jesenice za leto 2014, 2015, 2016, 2017 in 2018
11) Zbornik dobrih praks v mladinskih centrih: Projekt mladim, Zavod Mladinska mreža MaMa, Ljubljana avgust 2018
12) http://www.mreza-mama.si/mladinsko-ulicno-delo/

PRILOGA 1

PREGLED IZVAJANJA UKREPOV ZA OBDOBJE 2014–2018

POLITIKA IZOBRAŽEVANJA

Ukrep 1: Zagotavljanje ustreznih pogojev za obstoj in razvoj visokošolskega izobraževanja (študij na Fakulteti za zdravstvo Angele Boškin - FZAB)

Kazalnik: Zaposljivost diplomantov.

Realizacija ukrepa: zaposljivost diplomantov FZAB je več kot 90 % v šestih mesecih po zaključeni diplomi (Vir: Letna poročila FZAB 2014–2017) ter razvoj in nadgradnja izobraževalnih programov fakultete (doktorski študij, fizioterapija …)

Ukrep 2: Zagotavljanje denarnih pomoči za udeležbo na seminarjih, tečajih, tekmovanjih oziroma drugih izobraževalnih oblik in zagotavljanje študijski pomoči za izredni študij

Kazalnik: število prijavljenih mladih kandidatov od 15 do 29 let na javni razpis za dodelitev sredstev za izobraževanje po letih.

Realizacija ukrepa: 2014 – 4 mladi, 2015 – 8 mladih, 2016 – 3 mladi, 2017 – 5 mladih in 2018 – 3 mladi.

Ukrep 3: Projektno učenje za mlajše odrasle (PUM)

Kazalnik: odstotek vključenih mlajših odraslih, ki uspešno zaključijo projekt PUM.

Realizacija ukrepa: šolsko leto 2013 / 2014 – 81 %, šolsko leto 2014 / 2015 – 90 %, šolsko leto 2015 / 2016 – 100 %, šolsko leto 2016 / 2017 – 100 %, šolsko leto 2017 / 2018 – 76 %.

Ukrep 4: Sofinanciranje neformalnega izobraževanja mladih

Kazalnik: število vključitev v dodatna neformalna izobraževanja.

Realizacija ukrepa: število zaposlenih mladih do 29 let v javnih zavodih je zanemarljivo, podatka ni bilo mogoče pridobiti.

Ukrep 5: Zagotavljanje opravljanja praks mladih v občinski upravi in javnih zavodih

Kazalnik: število vključenih mladih v prakse v občinski upravi in javnih zavodih.

Realizacija ukrepa: V občinski upravi je od 2014–2017 opravljalo delovno prakso 13 mladih (v večini na Turistično informacijskem centru - TIC). Tri osnovne šole so omogočile opravljanje praks 55 dijakom in študentom, v vrtcu 105 dijakom in študentom, na Ljudski univerzi Jesenice 6 osebam, v gledališču 8 osebam in v mladinskem centru 10 mladim osebam, v Občinski knjižnici Jesenice so 3 osebe opravljale praktično usposabljanje.

POLITIKA ZAPOSLOVANJA IN USPOSABLJANJA

Ukrep 1: Podpora projektu »Mentorstvo za mlade«

Kazalnik: število mladih brezposelnih, vključenih v projekt mentorstva za mlade.

Realizacija ukrepa: Zaradi omejitve zaposlovanja, ukrepa ni bilo možno izvajati.

Ukrep 2: Sofinanciranje javnih del

Kazalnik: število brezposelnih oseb do 29 let, ki se vključijo v programe javnih del.

Realizacija ukrepa: 2014 – 9 mladih, 2015 – 10 mladih, 2016 – 5 mladih, 2017 – 5 mladih in 2018 – 3 mladi.

Ukrep 3: Javni razpis za dodelitev sredstev pomoči za spodbujanje razvoja gospodarstva v občini Jesenice

Kazalnik: število prijaviteljev na razpis za dodelitev pomoči za spodbujanje razvoja gospodarstva v občini Jesenice.

Realizacija ukrepa: 2016 – 4 mladi in 2017 – 7 mladih (opomba: kazalec se spremlja od leta 2016 dalje, ko je Občina prejela certifikat Mladim prijazna občina. Javni razpis se je izvajal v celotnem programskem obdobju 2014–2018).

STANOVANJSKA POLITIKA

Ukrep 1: Ugodnosti pri zaprosilu občinskih stanovanj za mlade in mlade družine

Kazalnik: število dodeljenih občinskih stanovanj za mlade in mlade družine.

Realizacija ukrepa: Javni razpis za oddajo neprofitnih stanovanj v najem je objavljen na vsake 3 leta, razpis je bil objavljen v letih 2015 in 2018. V letu 2015 je bilo od razpoložljivih 58 stanovanj, 22 stanovanj dodeljenih mladim družinam. Skupno je bilo 148 upravičencev. Podatki objavljenega javnega razpisa iz leto 2018 v času priprave predmetne Strategije še niso dokončni.

Ukrep 2: Subvencionirana cena vrtca pri mladih do 35 let

Pri izračunih za subvencionirano ceno vrtca pri mladih družinah se upošteva stanovanjski kredit, ki ga mlade družine plačujejo za stanovanje, v katerem bivajo. Dodatna olajšava v obliki znižanega plačila vrtca za en plačilni razred se prizna mladim družinam, ki prvič rešujejo stanovanjski problem in so starši po odločbi za določitev pravice do otroškega dodatka pristojnega centra za socialno delo uvrščeni v 2. dohodkovni razred do vključno 6. dohodkovnega razreda.

Kazalnik: število dodeljenih subvencij mladim družinam.

Realizacija ukrepa: 2015 – subvencija 33 otrokom, 2016 – subvencija 20 otrokom, 2017 – subvencija 25 otrokom in 2018 – subvencija 17 otrokom.

POLITIKA PROSTOČASNIH IN DRUŽBENO KULTURNIH DEJAVNOSTI

Ukrep 1: Javni spletni komunikacijski kanal

Kazalnik: število pobud, mnenj, »všečkov« in ostalih predlogov s strani mladih.

Realizacija ukrepa: Kazalnika se ne da preveriti (ni merljiv), zato ukrep ni smiseln.

Ukrep 2: Ustanovitev delovnega oziroma posvetovalnega telesa za mladinska vprašanja

Kazalnik: imenovano delovno oziroma posvetovalno telo za mladinska vprašanja, število srečanj z mladimi, število obravnavanih pobud mladih.

Realizacija ukrepa: Leta 2015 je bila ustanovljena Delovna skupina za mladinska vprašanja v občini Jesenice. Skupina se je v obdobju 2015–2017 sestala petkrat, s strani mladih sta bili podani 2 pobudi (novi mladinski prostori in nagrajevanje mladinskega dela v društvih)

POLITIKA MLADINSKEGA DELA IN MLADINSKEGA ORGANIZIRANJA

Ukrep 1: Sofinanciranje delovanja Mladinskega centra Jesenice (MCJ)

Kazalnik: redno letno sofinanciranje dejavnosti MCJ.

Realizacija ukrepa: MCJ je za nemoteno delo prejemal sredstva iz proračuna Občine in tudi iz javnih razpisov Urada za mladino.

Ukrep 2: Sofinanciranje delovanja Mladinskega sveta Jesenice

Kazalnik: število izvedenih nalog, programov oziroma projektov na področju mladinske politike, ki se določijo z letnim programom dela MSJ.

Realizacija ukrepa: 2014 – 11 programov/projektov, 2015 – 6 programov/projektov, 2016 – 7 programov/projektov, 2017 – 9 programov/projektov, 2018 – 6 programov/projektov.

Ukrep 3: Sofinanciranje mladinskih projektov in programov

Kazalnik: število izvedenih programov in projektov, kjer so vključeni mladi.

Realizacija ukrepa: Na področju mladih so bili razpisani 4 javni razpisi (od tega nagrajevanje mladih od leta 2016 naprej). V obdobju 2014–2018 je bilo sofinanciranih in izvedenih 132 projektov in nagrajenih 44 mladih, ki so opravljali mladinsko delo v društvih in nevladnih organizacijah.

Občina Jesenice je v tem obdobju skupaj z javnimi zavodi vsako leto organizirala in izvedla tudi kviz o zgodovini mesta Jesenice, s katerim spodbujamo mlade k boljšemu poznavanju občine in kjer tekmujejo učenci osnovnih šol ter obeh srednjih šol v občini Jesenice.

Ukrep 4: Zagotavljanje infrastrukture za mladinsko delo in mlade

Kazalnik: število izvedenih investicij (investicijsko vzdrževanje) oziroma obnovljena mladinska infrastruktura.

Realizacija ukrepa: Vlaganja v MCJ in letovišče Pineta: 2014 – 34.594,32 €, 2015 – 21.010,37 €, 2016 – 40.149,61 €, 2017 – 8.801,87 € in 2018 – 9.902,50 €.

Ukrep 5: Spodbujanje aktivnega vključevanja mladih v dogajanja po krajevnih skupnostih

Kazalnik: število aktivno vključenih mladih v dogajanja po krajevnih skupnostih.

Realizacija ukrepa: Mladi se v aktivnosti vključujejo skozi družabne dogodke in ob vsakoletni čistilni akciji okolja.

Ukrep 6: (dodatek ukrep iz leta 2016) – Sofinanciranje mladinskega dela v društvih in nevladnih organizacijah

Sredstva so namenjena mladim od 15 do 29 let s stalnim bivališčem v občini Jesenice. Mladi morajo opravljati naloge (priprava projektnih predlogov, organizacija in izvedba projektov in različnih dogodkov, aktivno izvajanje programa društva v smislu organizacijske, tehnične, operativne in druge podpore) v društvih ali nevladnih organizacijah, ki imajo sedež v občini Jesenice in ki delujejo na območju občine Jesenice.

Kazalnik: število mladih po letih, ki so bili nagrajeni za svoje aktivno delo v društvih in nevladnih organizacijah.

Realizacija ukrepa: 2016 – 14 mladih, 2017 – 13 mladih in 2018 – 17 mladih.

Ukrep 7: (dodaten ukrep iz leta 2016) – Podelitev priznanj župana občine Jesenice za uspehe v času šolanja

Kazalnik: priznanja in nagrade odličnim dijakom srednjih šol, ki so dosegli izjemen uspeh na maturi, in odličnim študentom, ki so zaključili študij s povprečno oceno vseh letnikov študija in diplomske naloge 9,5–10.

Realizacija ukrepa: 2016 – 5 mladih, 2017 – 1 mlad in 2018 – 1 mlad.